

snaha, zabezpečiti obviněnému jako zbloudilému členu lidské společnosti možnost záchrany a nápravy v míře co největší. Celou řadou předpisů přihlíží se k tomu, aby jen skutečný vinník byl potrestán a tu opět přiměřeně k velikosti viny. Některé skupiny obviněných těší se zvýšené ochraně zákona, což platí zejména o mladistvých provinilcích, v příčině nichž vydán je zákon, nemající sobě rovna v současném evropském zákonodárství.

Zasluguje tedy uherské trestní zákonodárství, aby mu naši právníci věnovali náležitou pozornost a jestliže tedy tu a tam setkáváme se v této věci s jistou indolencí, je toho příčinou spíše neznalost poměrů a předsudek, o kterém jsem se byl zhora zmínil. Nesmíme zapomenouti, že Maďaři již dávno, zejména však i v době vzniku uherského trestního práva těšili se státní i politické svobodě, o které se národům bývalého státu rakouského ani nesnilo. Nemůže tedy náš trestní zákon, vyrostlý z dob absolutismu, vyrovnati se ani zdaleka uherskému, nehledě ani k tomu, že platné uherské trestní právo pochází z doby nejnovější a jako takové prostoupeno je všude moderními názory a principy.

Jsou tedy naši bratři Slováci v ohledu práva trestního lépe na tom nežli my a nelze se proto diviti, vyhlížejí-li s jistými obavami k všelikým reformám v oboru práva trestního, které nám vláda pro nejbližší doby slibuje. Ukvapeností a nepředložeností mohlo by se tu mnoho zla zaviniti a nelze proto ani dosti varovati vládu, aby při žádné reformě nepouštěla se zřetele poměry slovenské.

Dr. Karel Skála.

•

Nepřesná výprava našich zákonů.

Ke svému článku na str. 234. tohoto listu uveřejněnému dodávám ještě toto:

K zákonu manželskému bylo vydáno prováděcí nařízení dne 27. června 1919 č. 362. sb. z. a nař.

Také toto nařízení má některá ustanovení nedosti jasná.

Ve čl. II. čís. I. posl. odst. a čís. II. posl. odst. nesouhlasí text nařízení s textem zákona.

Nařízení uvádí totiž, že tvrdí-li žadatel pro rozluhu jiný důvod než nepřekonatelný odpor, odkáže jej soud na pořad práva. To jest sice správné a vychází to na jevo již z 1. věty § 15., ale zákon praví v § 16. lit. c) něco jiného, totiž: »nesouhlasí-li druhý manžel s rozlukou, nebo tvrdí-li jiné důvody než nepřekonatelný odpor, soud odkáže žadatele na pořad práva« — tedy žadatel

bude odkázán na pořad práva, tvrdí-li druhý manžel jiný důvod.

V témže čl. II. čís. I. posl. odst. a čís. II. posl. odst. prováděcího nařízení mluví se jen o dobrovolném rozvodu, což ve své všeobecnosti není správné, neboť totéž platí také pro rozvody rozsudkem vyslovené, ale z důvodu, který pro rozluky by neštalil (na př: zanedbává-li manželka domácnost, je-li nečistotná, nepořádná, aniž by tu byl nepřekonatelný odpor):

V témže čl. II. čís. I. užívá prováděcí nařízení neprávnického a také nesprávného rčení: »od vydání rozsudku.«

Kdy jest rozsudek vydán? patrně jeho usnesením, nebo nejpozději prohlášením ve smyslu § 414. civ. ř. (»zu fällen und zu verkünden) a nebyl-li ústně prohlášen, tedy jeho písemným dodáním do kanceláře ve smyslu § 416. civ. ř. a § 126. j. ř. Toto »vydání« rozsudku však nijak nestačí, nýbrž nutno, aby nabyli moci práva a proto mělo shora zmíněné rčení správně zníti: »od právomoci rozsudku.«

Při této příležitosti nemohu než znova poukázati na nutnost, aby v zákonech a nařízeních užíváno bylo jen docela přesných výrazů, které vyjadřují nedvojsmyslně jen zcela určitý pojem. Novým příkladem takové neurčitosti výrazu jest čl. II. zák. ze dne 15. května 1919 č. 263 sb. z., který obsahuje předpis o doplnění trestního rozsudku výrokem, že čin spáchán byl z pohnutek nízkých a nečestných, nebo výrokem o ztrátě práva volebního.

Zákon praví: »vydá soud rozhodnutí«. V jaké formě má býti vydáno toto rozhodnutí? ve formě doplňujícího rozsudku v celé jeho slavnostní formě nálezu (asi jako v § 423. civ. ř.) či ve formě nálezu (Erkenntnis asi jako v § 229. tr. ř.) či jen ve formě usnesení?

Lze ovšem souditi, že ve formě rozsudku, protože rozsudek má býti doplněn a protože výrok o ztrátě práva volebního vysloviti jest podle § 3. č. 4. zák. ze dne 31. ledna 1919 č. 75 sb. z. v rozsudku. Naproti tomu jest zákon ze dne 15. května 1919 zákonem samostatným, lex specialis, a záleží tedy na jeho znění. Použitím přesného výrazu bylo by se uspořilo několika stům soudců zbytečné hloubání o formě onoho »rozhodnutí« a bylo by se docílilo konformity v celém státě.

Že jazyková forma našich norem není vždy bezvadná, na to poukázáno bylo již v tomto listě na str. 198. Jako další doklad uvádím rčení v § 4. zák. ze dne 27. června 1919 č. 373 sb. z.: »K stavbě«; k čemu to hromadění tří souhlásek, když odpomoc jest tak snadná: »ke stavbě«?

Klasickým příkladem ukvapenosti a formální i obsahové nedokonalosti jest zákon ze dne 27. června 1919 čís. 382 sb. z. o náhradě majitelům půdy válkou poškozeným, který — abych užil novinářské fráze — byl »mrtvě narozeným dítětem«, neboť prohlášen byl dne 12. července 1919 a působnosti (zákon užívá zase nesprávného výrazu »platnosti«) měl nabýti 14 dní po té, avšak nenabyl, neboť podle novinářských zpráv usnesen byl již zase zákon jiný, mnohem kratší. Příkladu takového těžko bychom v jiném zákonodárství hledali!

Výnosem ze dne 7. prosince 1918 č. 756-18 oznámilo ministerstvo spravedlnosti soudům, že pomýšlí na to, postupně veškeré justiční zákony podrobiti přehlídce a přepracování jak po stránce věcné, tak i jazykové a že chce vyhlášovati je v plném znění a odstraniti odkazování na předpisy ponechané nedotčenými.

S velikou radostí pozdravili soudcové toto dobré předsevzetí, neboť každý praktický právník ví, jaká jest to svízeľ, když jedna a táž materie upravená jest deseti různými, vzájemně se doplňujícími a nahražujícími předpisy.

Bohužel — dnes již se neradujeme, neboť »věci poslední jsou horší prvních« — k zákonům nově usneseným již za týden dostáváme novelu a za další týden další novelu.

Jiná svízeľ jest, že tak zv. legis vacatio v našem zákonodárství jest výminkou; po pravidle obsahují nové zákony doložku, že nabývají působnosti dnem prohlášení.

Avšak jak provéstí zákon ode dne prohlášení, když soudy ještě po 14 dnech dotyčnou částku »Sbírky zákonů a nařízení« v ruce nemají? Mají snad v mezičase rozhodovati podle zpráv novinářských?

Jsem si toho vědom, že »kritisieren und besser machen ist zweierlei« — ale já nechci kritisovati, abych jen kritisoval, nýbrž mám dobrý úmysl poukazem na nedostatky přispěti k nápravě.

R. z. s. Václav Cícha.

DENNÍK.

Kritika zákonů. Je zajisté dosti odůvodněných stesků proti našim novým zákonům, jež tvoří se ponejvíce na chvat a velmi zřídka splňují to, co bychom od svých zákonodárců čekali. Je tudíž kritika nových zákonů jistě oprávněná a každému, komu záleží na zdokonalení aparátu zákonodárného, jenom vítaná. S druhé strany ale žádáme, aby tato kritika opravdu omezovala se jenom na vady skutečné a aby nevkládala do nových zákonů